

KONCEPCJA INTELIGENTNEJ WSI DLA MIEJSCOWOŚCI ŻABIN

2026

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
1.1. Harmonogram opracowania koncepcji.....	3
1.2. Opis partnerstwa na rzecz opracowania koncepcji.....	4
1.3. Plan włączenia społeczności w późniejszą realizację koncepcji z uwzględnieniem roli sołtysa i rady sołeckiej.....	4
2. Charakterystyka uwarunkowań miejscowości.....	6
2.1. Położenie miejscowości.....	6
2.2. Kapitał społeczny.....	9
2.3. Sytuacja gospodarczo-środowiskowa.....	10
2.4. Potencjał i potrzeby rozwojowe.....	11
2.5. Uproszczona analiza SWOT.....	16
3. Koncepcja i komponent smart.....	18
3.1. Lista projektów.....	18
3.2. Opis komponentów: cyfrowego, środowiskowego i poprawy wykorzystania wiedzy (smart) 25	
3.3. Spójność koncepcji z innymi dokumentami.....	27
3.4. Przewidywane korzyści dla lokalnej społeczności.....	30
Załącznik nr 1: Karta informacyjna projektu.....	32

1. WPROWADZENIE

1.1. HARMONOGRAM OPRACOWANIA KONCEPCJI

Koncepcja inteligentnej wsi dla miejscowości Żabin została opracowana przez zespół specjalistów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju wraz z mieszkańcami miejscowości Żabin, w gminie Wierzchowo. Prace nad dokumentem rozpoczęły się w od analizy ilościowej przeprowadzonej za pomocą ankiety dystrybuowanej wśród mieszkańców miejscowości Żabin. Ankieta dostępna była w wersji elektronicznej i tradycyjnej (papierowej) w dniach od 21 kwietnia do 24 maja 2026 roku. W tym czasie zebrano 96 odpowiedzi służących określeniu potrzeb mieszkańców.

Równolegle z badaniem ankietowym trwały prace związane z analizą podstawowych cech miejscowości, skupionych wokół jej sytuacji społecznej, demograficznej, gospodarczej i środowiskowej. Dane statystyczne wykorzystane w analizie pochodziły z Urzędu Gminy Wierzchowo. Poczyniona analiza pozwoliła na diagnozę potencjałów miejscowości, również w zakresie potencjału kapitału społecznego oraz zdolności do kreowania innowacji.

Podsumowaniem analizy oraz badania ankietowego jest skrócona analiza SWOT, określająca występujące w miejscowości mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Zakończenie prac diagnostycznych prowadziło do kolejnego etapu – koncepcyjnego. Celem zapewnienia udziału lokalnej społeczności w pracach nad koncepcją, przeprowadzono spotkanie warsztatowe w dniu 19 czerwca 2026 roku. Podczas warsztatów każdy z mieszkańców miejscowości Żabin miał możliwość wraz ze specjalistami zewnętrznymi pracować nad projektami zawartymi w koncepcji. Dzięki zastosowanemu podejściu wkład operacyjny koncepcji jest kształtowany oddolnie, z uwzględnieniem budowania poczucia sprawczości lokalnej społeczności oraz postaw obywatelskich. Przeprowadzone działania pozwoliły zakończyć etap koncepcyjny projektu.

W ostatnim etapie sporządzono listę projektów uwzględnionych w koncepcji Smart Village, spójną z potencjałem zdiagnozowanym w miejscowości oraz uwzględniającą aspekty związane z cyfryzacją, ochroną środowiska i elementami innowacyjności. Przygotowany projekt został poddany konsultacjom społecznym, trwającym od 24 do 31 lipca 2026 roku. W toku konsultacji społecznych każdy z mieszkańców miał możliwość wypowiedzenia się na temat przygotowanego projektu oraz zgłoszenia ewentualnych uwag. Podczas prowadzonych konsultacji wpłynęło ... uwag. Wszystkie zostały uwzględnione i wprowadzone do projektu koncepcji.

Koncepcja została zatwierdzona przez Radę Gminy Wierzchowo poprzez przyjętą uchwałę nr ... z dnia ... w sprawie przyjęcia Koncepcji Inteligentnej Wsi dla miejscowości Żabin.

Koncepcja została zatwierdzona poprzez publikację zarządzenia nr ... Wójta Gminy Wierzchowo z dnia

1.2. OPIS PARTNERSTWA NA RZECZ OPRACOWANIA KONCEPCJI

Koncepcja Smart Village dla miejscowości Żabin została opracowana w ścisłej współpracy z lokalną społecznością przy zaangażowaniu partnerów reprezentujących samorząd lokalny, instytucje oraz organizacje pozarządowe. Czynny udział w opracowaniu koncepcji brały udział:

- Urząd Gminy Wierzchowo,
- Sołtys miejscowości Żabin,
- Rada sołecka miejscowości Żabin.

Wymienieni partnerzy będą również odpowiedzialni za wdrażanie koncepcji inteligentnej wsi poprzez wzajemną współpracę, budowanie trwałych relacji, uzupełnianie potencjałów oraz monitoring aktualności założeń koncepcji. Zadaniem osób i podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie koncepcji będzie również stałe obserwowanie zmieniających się potrzeb społecznych wśród mieszkańców miejscowości, które mogą stanowić potencjał kolejnych innowacji.

1.3. PLAN WŁĄCZENIA SPOŁECZNOŚCI W PÓŹNIEJSZĄ REALIZACJĘ KONCEPCJI Z UWZGLĘDNIENIEM ROLI SOŁTYSY I RADY SOŁECKIEJ

Mieszkańcy miejscowości Żabin będą aktywnie włączani w proces wdrażania koncepcji inteligentnej wsi, przede wszystkim dzięki zapewnieniu stałego przepływu informacji między Urzędem Gminy Wierzchowo, sołtysem Żabina oraz pozostałymi mieszkańcami. Raporty i podsumowania z działań podjętych w ramach koncepcji będą przekazywane mieszkańcom podczas organizowanych wydarzeń, a także drogą internetową. Ponadto, przygotowywane będzie sprawozdanie roczne, które będzie prezentowane podczas zebrania sołeckiego każdego roku, w czasie wdrażania koncepcji. Kluczową rolę w procesie odegra sołtys miejscowości wraz z radą sołecką, którzy będą odpowiedzialni za bieżące informowanie pozostałych mieszkańców o postępach prac. Rolę wspierającą, głównie w zakresie merytorycznym, organizacyjnym, finansowym i promocyjnym pełnić będzie Urząd Gminy Wierzchowo. Dodatkowo, w ramach realizacji poszczególnych zadań zawartych w koncepcji, planowane jest czynne zaangażowanie mieszkańców, np. w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych czy ekologicznych. Działania te mają nie tylko wpłynąć pozytywnie na integrację mieszkańców Żabina, ale również w sposób transparentny wskazać poszczególne działania wykonywane w ramach realizacji koncepcji.

Koncepcja inteligentnej wsi dla miejscowości Żabin zakłada również realizację szeregu działań o charakterze społecznym, pogłębiających wiedzę, ale także więzi międzyludzkie, a także o charakterze rekreacyjnym. Jak wykazało przeprowadzone badanie ankietowe, mieszkańcy posiadają

potencjał do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zaangażowanego w procesy współdecydowania i współzarządzania, co należy wzmacniać wdrażając samą koncepcję. Osoby odpowiedzialne za wdrażanie koncepcji inteligentnej wsi, to z kolei osoby stale zaangażowane w życie lokalnej społeczności, których rolą będzie również monitorowanie i ewaluowanie działań i zadań podejmowanych w toku realizacji koncepcji. Informacja zwrotna od mieszkańców będzie służyła przede wszystkim rozwijaniu idei partnerstwa, społecznego działania i dialogu, co przyczyni się nie tylko do skutecznego wdrażania koncepcji, ale zaowocuje również przy planowaniu kolejnych działań w przyszłości miejscowości.

Ważnym elementem pozostaje dywersyfikacja źródeł przekazywania informacji. Jak wykazało badanie ankietowe, większość z mieszkańców pozyskuje informacje w drodze rozmów sąsiedzkich lub z mediów społecznościowych. Istotne, aby w tym zakresie bieżące informacje były udostępniane za pomocą wszystkich wymienionych środków przekazu. Dzięki powyższym działaniom, społeczność lokalna będzie stale poinformowana o podejmowanych czynnościach i etapach prac, a także czynnie angażowana w poszczególne czynności, co pozytywnie wpłynie nie tylko na realizację koncepcji, ale również wspieranie budowania tożsamości lokalnej, odpowiedzialności społecznej i społeczeństwa obywatelskiego.

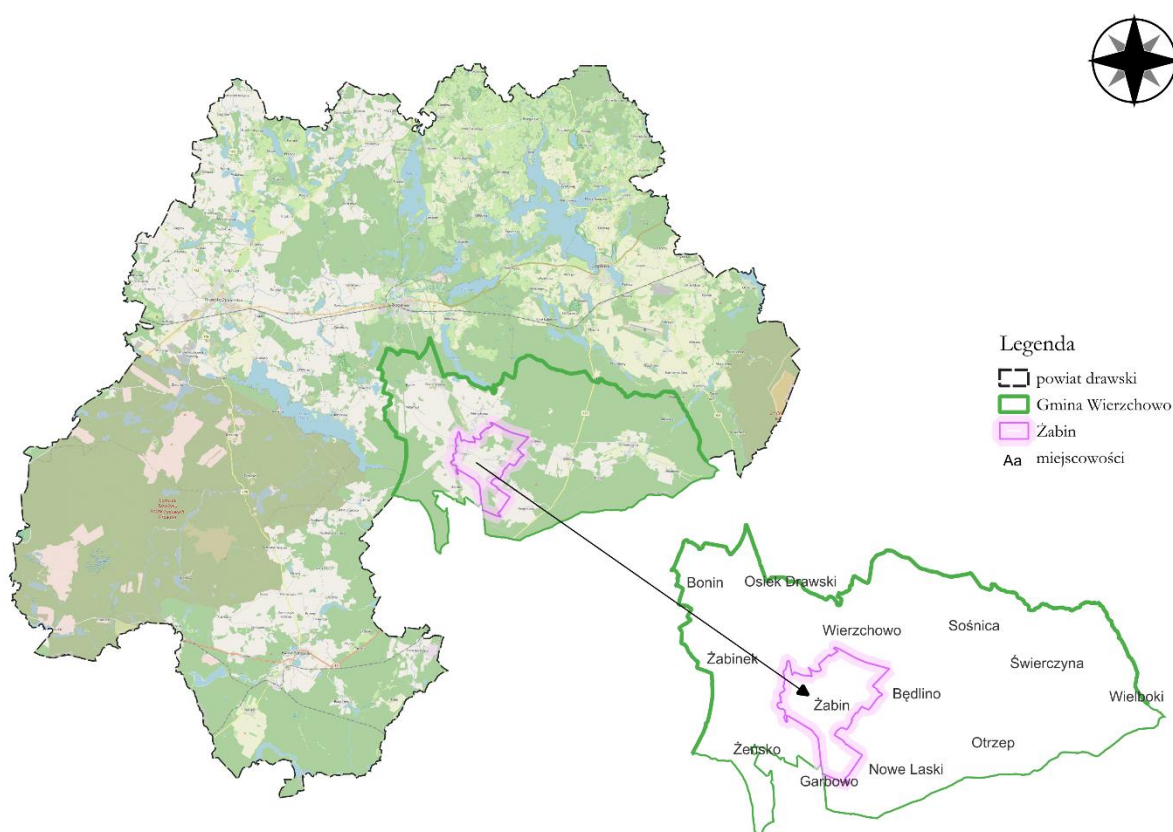
Jednym z przewidywanych w ramach Koncepcji działań jest powołanie Koła Gospodyń Wiejskich w Żabinie. Po jego powstaniu zakłada się również, iż osoby zrzeszone w jego ramach będą aktywnie włączane w realizację koncepcji. Aspekty, które mogą być realizowane przy zaangażowaniu KGW dotyczyłyby w szczególności inicjatyw integracyjnych dla lokalnej społeczności.

2. CHARAKTERYSTYKA UWARUNKOWAŃ MIEJSCOWOŚCI

2.1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość Żabin położona jest w centralnej części gminy wiejskiej Wierzchowo, w południowo-wschodniej części powiatu drawskiego, w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Żabin zlokalizowany jest w odległości 3 km na południe od ośrodka lokalnego gminy, wsi Wierzchowo, co przekłada się na odległość czasową wynoszącą 4 min. Z kolei od ośrodka powiatowego, którym jest Drawsko Pomorskie, Żabin dzieli 26 km, co przekłada się na odległość czasową wynoszącą ok. 26 min.

Rycina 1 Położenie sołectwa Żabin na tle gminy Wierzchowo i powiatu drawskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

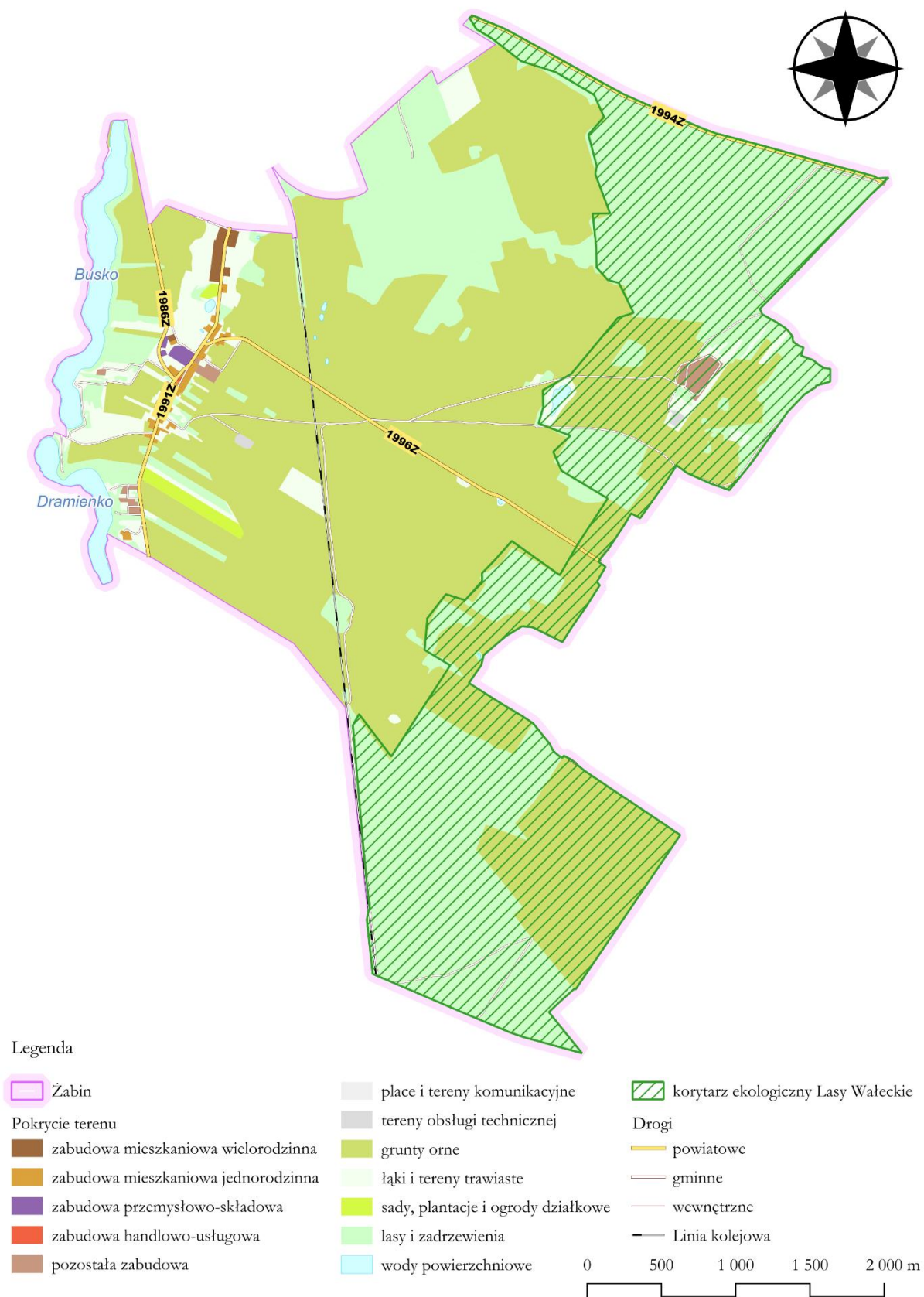
Żabin zamieszkiwany jest przez 480 mieszkańców, co stanowi nieco ponad 12% ogółu mieszkańców gminy Wierzchowo. Zabudowania w Żabinie zlokalizowane są w ciągu drogi powiatowej nr 1991Z, z nielicznymi rozgałęzieniami. Obecne w miejscowości zabudowania głównie pełnią funkcje mieszkaniowe. Dominuje zabudowa jednorodzinna, uzupełniona kilkoma budynkami wielorodzinnymi, co związane jest z niegdyś funkcjonującym na terenie miejscowości Państwowym Gospodarstwem Rolnym (PGR). Obecnie tereny te zajmuje zabudowa przemysłowa,

wykorzystywana do celów produkcyjnych. W miejscowości nie ma zlokalizowanej zabudowy usługowej.

Historia osadnictwa w miejscowości Żabin sięga XIV wieku, kiedy to pojawiają się pierwsze wzmianki o niej w źródłach pisanych. Zgodnie z dokumentami państwowymi już w II poł. XVI w. Żabin wraz z kilkoma innymi miejscowościami uznawany był za istotny ośrodek urzędowy na Pomorzu na trasie wschód-zachód. Wyniszczającym wydarzeniem dla pomorskich wsi była natomiast wojna polsko-szwedzka. Już w latach 30. XVIII w. Żabin nawiedziła z kolei epidemia tyfusu, Dekadę później odnotowano niezwykle mroźną zimę, która wydatnie obniżyła plony. Koniunktura była wysoce niekorzystna dla rolnictwa i tym samym mieszkańców Żabina. Ratowano się importem zboża z Kołobrzegu. Mimo licznych wojen i konfliktów już z początkiem XIX w. na Pomorzu zniesiono poddaństwo, a Wierzchowo wraz z okolicznymi wsiami weszło w skład powiatu podległego Drawsku Pomorskiemu. Wsie były tym samym niezależne administracyjnie. W II poł. XIX w. stopniowo rozwijano infrastrukturę rolniczą, m.in. infrastrukturę melioracji szczegółowej, a także powoli wkraczano w fazę mechanizacji rolnictwa. Koniec XIX w. przyniósł otwarcie linii kolejowej na odcinku Grotniki Drawskie – Choszczno (obecnie linia kolejowa nr 410), przebiegającej również przez Żabin. Linia ta do dnia dzisiejszego pozostaje jednotorowa i niezelektryfikowana. Linia częściowo poddawana jest pracom modernizacyjnym kierowanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej, które mają doprowadzić do wznowienia ruchu na trasie Złocieńiec – Drawsko, w celu poprawy dostępności do jednostek wojskowych w zakresie transportu sprzętu i materiałów. Obecnie nie planuje się wznowienia ruchu pasażerskiego. Podczas zarówno I jak II Wojny Światowej na Pomorzu toczyły się zaciekle walki. Pamiątką wyjątkowego wydarzenia jest obelisk zlokalizowany w Żabinie, dedykowany pamięci ułanów, którzy dokonali ostatniej szarży kawalerii polskiej. W okresie PRL w Żabinie powołano Państwowe Gospodarstwo Rolne. To z kolei doprowadziło do wzrostu znaczenia wsi i wyodrębnienia gromady Żabin w latach 1955-1959. Wraz z rokiem 1960 Żabin ponownie włączony został do gromady Wierzchowo. W 1973 roku powołano z kolei Gminę Wierzchowo, w skład której weszła miejscowość Żabin. Na przestrzeni wieków miejscowość Żabin nigdy nie zmieniła swojego rolniczego charakteru, który obecny jest do dnia dzisiejszego, co uwiadamniają zdecydowanie przeważające w strukturze użytkowania gruntów użytki rolne.

Przez wschodnią część miejscowości przebiega również korytarz ekologiczny Lasy Waleckie. Zachodnie krańce Żabina zajmują jeziora Busko i Dramienko, które stopniowo służą mieszkańcom Żabina oraz leżące na drugim brzegu Żabinka do rozwijania funkcji agroturystycznych.

Rycina 2 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Żabina

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

2.2. KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny będący terminem z pogranicza nauk o ekonomii i socjologii, oznacza kapitał (jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie), którego wartość tworzona jest na wzajemnych relacjach społecznych i zaufaniu jednostek, które dzięki niemu mogą osiągać więcej korzyści ekonomicznych. Poziom kapitału społecznego zależny jest m.in. od struktury wieku danej społeczności, jej liczebności, stopnia rozwoju tzw. trzeciego sektora.

W przypadku Żabina zamieszkiwanego przez 480 mieszkańców uwidacznia się brak zbilansowania ludności w ujęciu płci. Kobiety stanowią 47,5 mieszkańców podczas gdy mężczyźni 52,5%. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym widoczne jest zbilansowanie ludności w podziale na płeć. Biorąc pod uwagę rozkład osób w wieku produkcyjnym, widoczna jest dominacja mężczyzn, którzy stanowią 35% ogółu mieszkańców Żabina. Kobiety w wieku produkcyjnym stanowią z kolei niespełna 24% ogółu mieszkańców. Tak wyraźna dysproporcja wskazuje na występowanie problemu odpływu młodych kobiet z terenu wsi. Jest to aspekt obserwowany na terenach wiejskich, który skutkuje pogłębianiem się problemów demograficznych na wsiach. Z kolei w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym, wyraźnie widoczna jest przewaga kobiet, które stanowią niespełna 16% ogółu mieszkańców wsi, nad mężczyznami którzy stanowią nieco ponad 9% ogółu. Dane te również są spójne z trendami krajowymi. Świadczą one o przeciętnie dłuższym życiu kobiet względem mężczyzn, co powodowane jest wieloma czynnikami, w tym pracą fizyczną, troską o zdrowie i wypadkowością podejmowanych prac. Niemniej, dysproporcje obserwowane względem płci potęgują drugie niekorzystne zjawisko obserwowane w Żabinie, a mianowicie starzenie się społeczeństwa.

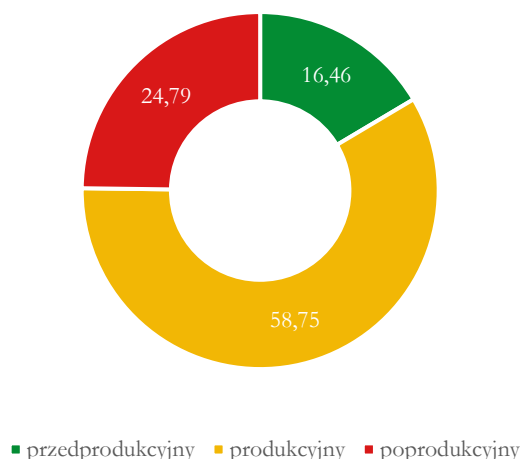
Tabela 1 Liczba ludności wsi Żabin w podziale na wiek i płeć

	kobiety	mężczyźni
przedprodukcyjny	39	40
produkcyjny	114	168
poprodukcyjny	75	44
SUMA	228	252

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wierzchowo.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią zaledwie 16,5% ogółu ludności zamieszkującej Żabin, wobec blisko 25% udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Pozostałe niespełna 59% stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Tym samym, struktura wieku miejscowości wskazuje na zaawansowany etap procesu starzenia się społeczeństwa, skutkujący spadkiem liczby ludności miejscowości. Depopulacja z kolei będzie obniżala potencjał kapitału społecznego Żabina.

Rycina 3 Struktura wieku mieszkańców Żabina

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wierchowo.

Negatywnie na potencjał kapitału społecznego miejscowości wpływa również fakt, iż na jej terenie nie są zlokalizowane żadne centra aktywności mieszkańców. Wobec braku usług społecznych (szkoły, przedszkola, kościoła) oraz przestrzeni dedykowanych ich rozwojowi (światlica wiejska) życie społeczne na wsi jest silnie ograniczone. Mieszkańcy w okresie letnim korzystają głównie z placu zabaw, a także spotykają się w plenerze. W okresie jesienno-zimowym życie społeczne w miejscowości niemal całkowicie zanika.

Dodatkowym czynnikiem obniżającym potencjał kapitału społecznego jest brak organizacji pozarządowych działających na terenie miejscowości. W zestawieniu z brakami infrastrukturalnymi, widoczne staje się powiązanie omawianych sfer problemowych. Istotnym z punktu widzenia rozwoju miejscowości będzie przede wszystkim przełamanie tej postawy, poprzez zaaranżowanie miejsca sprzyjającego aktywności społecznej oraz próbie identyfikacji naturalnych liderów lokalnej społeczności.

2.3. SYTUACJA GOSPODARCZO-ŚRODOWISKOWA

Zgodnie z danymi rejestru REGON, na terenie Żabina zarejestrowane są 62 gospodarstwa rolne, 3 gospodarstwa leśne. Poza tym zarejestrowanych jest 25 działalności gospodarczych, skupionych wokół budownictwa, obróbki drewna i transportu. Wykaz pozostałych działalności prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Działalności gospodarcze prowadzone na terenie sołectwa Ostrowite

1.	SPÓŁKA CYWILNA BUD-DOM	Budownictwo
2.	BIAŁECKI ZBIGNIEW	Handel

3.	STOWARZYSZENIE "CARPE DIEM" DOM OPIEKI TERAPEUTYCZNEJ	Pomoc społeczna
4.	GRUPA PRODUCENTÓW OWOCÓW I WARZYW POMORZE SP. Z O.O.	Przetwórstwo spożywcze
5.	ARTUR WESOŁOWSKI "ARTWER"	Budownictwo
6.	STOWARZYSZENIE ODNOWY SPOŁECZNEJ AWATAR	Inne
7.	FIRMA USŁUGOWA Ptak, projekt Paweł Ptak	Meblarstwo
8.	DYSTRYBUTOR EUGENIUSZ ROSOCHOWATY	Handel
9.	AUTOHOLOWANIE ROMAN RYDEL	Transport
10.	BARTEK NINA ROGUSZKA	Handel
11.	POŚREDNICTWO UBEZPIECZENIOWE DARIUSZ KAMIŃSKI	Ubezpieczenie
12.	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE BEATA TARACKA	Handel
13.	ZAKŁAD TRANSPORTOWO-HANDLOWY "T E N G E L" SŁAWOMIR HRYCIUK	Transport
14.	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE MIECZYŚLAW LEWANDOWSKI	Handel
15.	Zakład Stolarski. Produkcja i Sprzedaż Mebli Krzeseł oraz Schodów Adam Kałandyk	Stolarstwo
16.	HBI STAIRS POLAND PAWEŁ CZERWONKA	Stolarstwo
17.	Usługi Stolarskie Kris-Stol Krzysztof Pacan	Stolarstwo
18.	Mobilne Usługi Sprzątająco-Piorące "Perfect"	Usługi czystości
19.	Usługi Budowlano-Dekarskie Kamil Kałandyk	Budownictwo
20.	Łukasz Chmielecki	Elektryka
21.	REMONTY Z MARKIEM MAREK RUBASZEWSKI	Budownictwo
22.	USŁUGI SPRZĄTAJĄCE IWONA RUBASZEWSKA	Usługi czystości
23.	SOLESTREX SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	Energetyka
24.	USŁUGI BUDOWLANE ARKADIUSZ KRAWCZAK	Budownictwo
25.	USŁUGOWY ZAKŁAD OGÓLNOBUDOWLANY WIKTOR KUŹMICH	Budownictwo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: <https://wyszukiwarkaregon.stat.gov.pl/appBIR/index.aspx>

Większość mieszkańców Żabina utrzymuje się w oparciu o indywidualne formy zarobku, w tym przynajmniej częściowo w oparciu o produkcję rolną. Widoczne jest zatem zachowanie wielowiekowej tradycji rolniczej Żabina również w obecnej strukturze gospodarczej.

Ważnym kierunkiem dla przyszłego rozwoju miejscowości może być również rozwój agroturystyki, w tym zagród edukacyjnych. Stopniowo popularyzują się one na zachodnich brzegach jezior Busko i Dramienko w obrębie miejscowości Żabinek. Tym samym, widoczna jest dalsza perspektywa dla rozwoju tych form gospodarczych.

Wschodnia część miejscowości Żabin pokryta jest korytarzem ekologicznym Lasy Waleckie. Na terenie miejscowości nie występują natomiast żadne obszarowe ani punktowe formy ochrony przyrody. Nie występują również obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

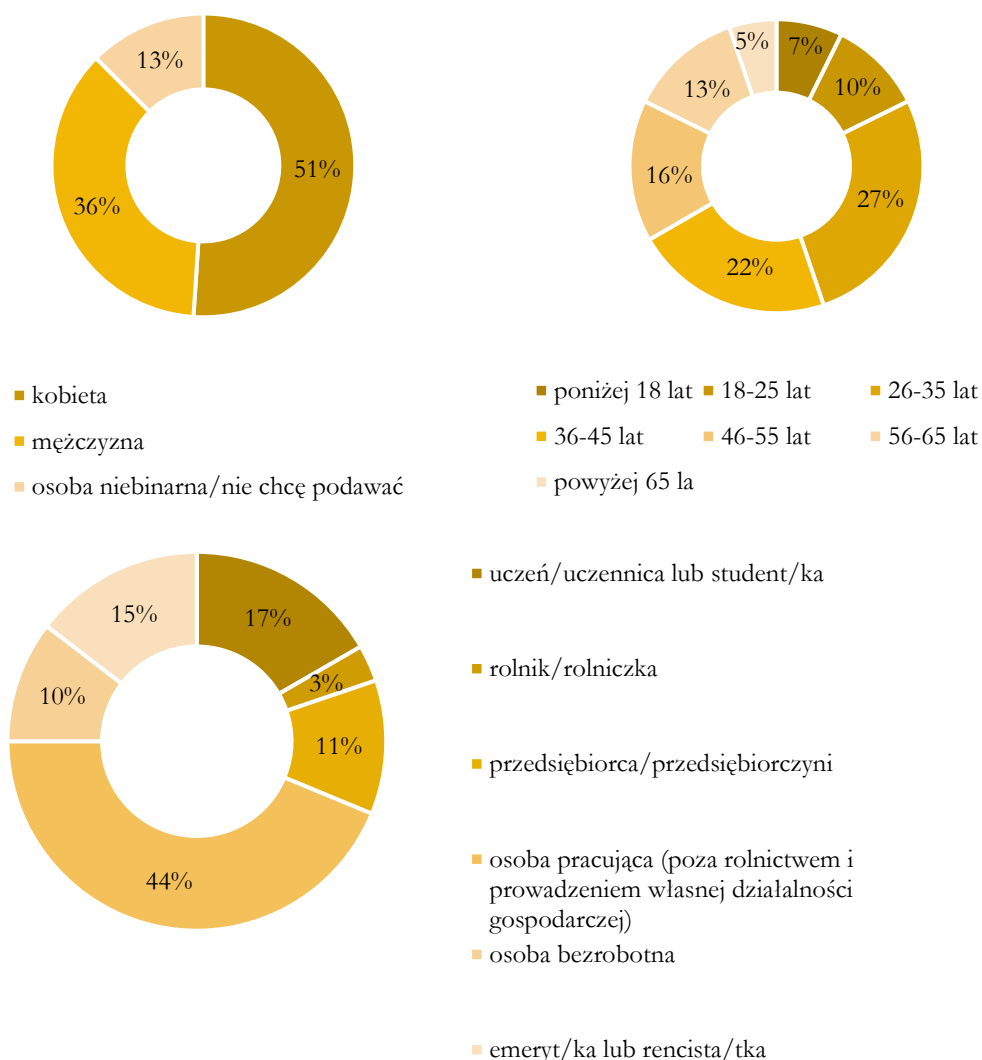
2.4. POTENCJAŁ I POTRZEBY ROZWOJOWE

Badanie ankietowe prowadzone wśród mieszkańców Żabina w dniach od 21 kwietnia do 24 maja 2026 r., stanowi istotny punkt wyjścia dla opracowania Koncepcji Inteligentnej Wsi dla miejscowości Żabin. Ankiety zbierane były zarówno w wersji elektronicznej jak i papierowej, przy

wsparciu Sołtysa miejscowości. Łącznie zebrano 104 ankiety, z czego 96 pochodzących od mieszkańców Żabina poddano dalszej analizie.

W strukturze respondentów przeważają kobiety (51%) nad mężczyznami (36%). Względem wieku przeważały z kolei osoby w przedziale wiekowym 26-35 lat (27%) oraz osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat. Tym samym należy stwierdzić, iż najchętniej w badaniu uczestniczyli młodzi dorośli oraz osoby w wieku średnim. Pod względem statusu zawodowego, największy odsetek stanowiły osoby pracujące, poza prowadzeniem własnej działalności gospodarczej oraz pracą w rolnictwie.

Rycina 4 Struktura respondentów badania ankietowego

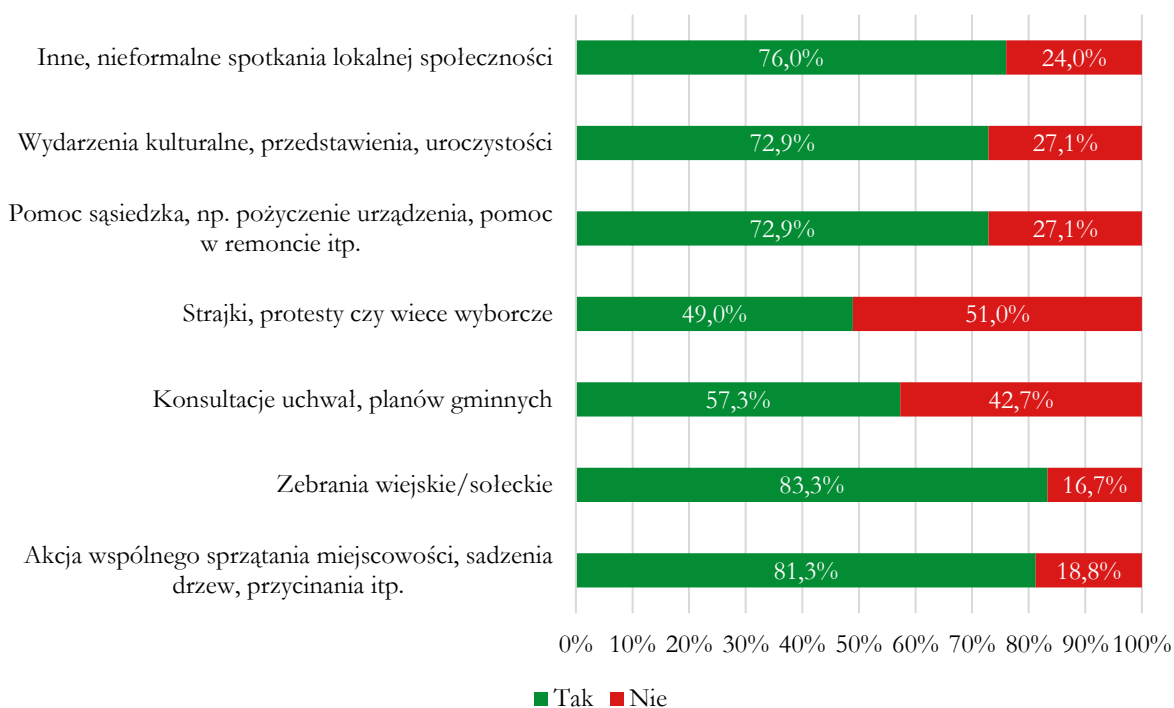

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W pierwszej części badania analizie poddano stopień wiedzy i zaangażowania mieszkańców Żabina w działania, inicjatywy i wydarzenia odbywające się na terenie miejscowości.

Wyniki badania wskazują jednoznacznie, że mieszkańcy posiadają stosunkowo szeroko rozpowszechnioną wiedzę odnośnie wydarzeń odbywających się w miejscowości. Najwyższy poziom rozpoznawalności osiągnięto w przypadku zebrania wiejskich (83%) oraz nieformalnych działań podejmowanych na rzecz miejscowości, np. akcji wspólnego sprzątania (81%). Stosunkowo wysoko oceniono również rozpoznawalność nieformalnych spotkań lokalnej społeczności (76%), wydarzenia kulturalne (73%) oraz pomoc sąsiedzką (73%). Spadek zauważalny jest z kolei w przypadku wydarzeń o charakterze gminnym, np. spotkań wyborczych (49%) czy konsultacji społecznych różnych opracowań (57%). Wyniki te wskazują na wyższą wiedzę mieszkańców w zakresie działań *stricte* lokalnych, a także ogólny umiarkowany stopień wiedzy w zakresie działań gminnych.

Rycina 5 Czy słyshał/a Pan/i o takich działaniach w Pana/i miejscowości?

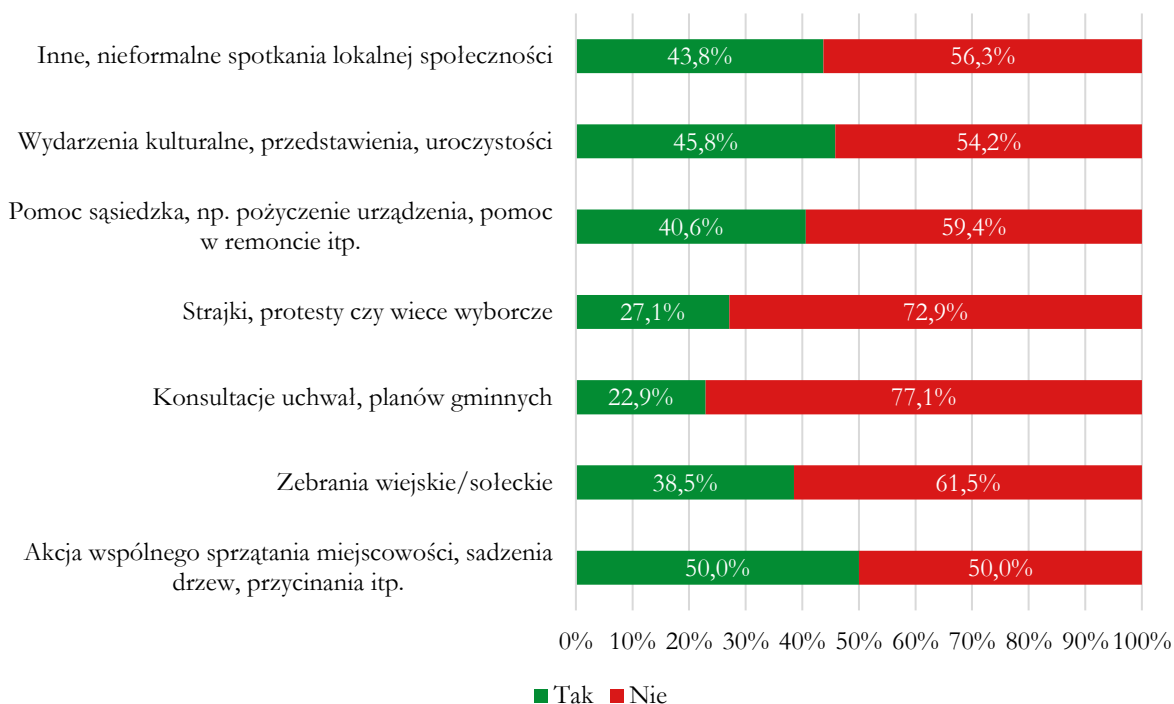

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analiza poziomu zaangażowania mieszkańców, pokazuje z kolei iż najchętniej angażują się oni w we wspólne działania na rzecz miejscowości, tj. akcja wspólnego sprzątania (50%). Stosunkowo najwyższą popularnością cieszą się również wydarzenia kulturalne (46%), spotkania nieformalne (44%) oraz pomoc sąsiedzka (41%). Pozostałe działania angażują mniej niż 40% mieszkańców. Ogólny poziom zaangażowania mieszkańców Żabina należy zatem ocenić jako niesatysfakcjonujący i wymagający poprawy. Jak wskazywali sami mieszkańcy podczas spotkania

warsztatowego, ich działalność jest zdecydowanie utrudniona przez brak zamkniętego miejsca spotkań. O ile w okresie letnim są oni zdolni do organizacji spotkań w Zielonym Zakątku lub przy placu zabaw, o tyle okres jesienno-zimowy zmusza ich do spotykania się ewentualnie w domostwach prywatnych.

Rycina 6 Czy angażował/a się Pan/i w wydarzenia tego typu?

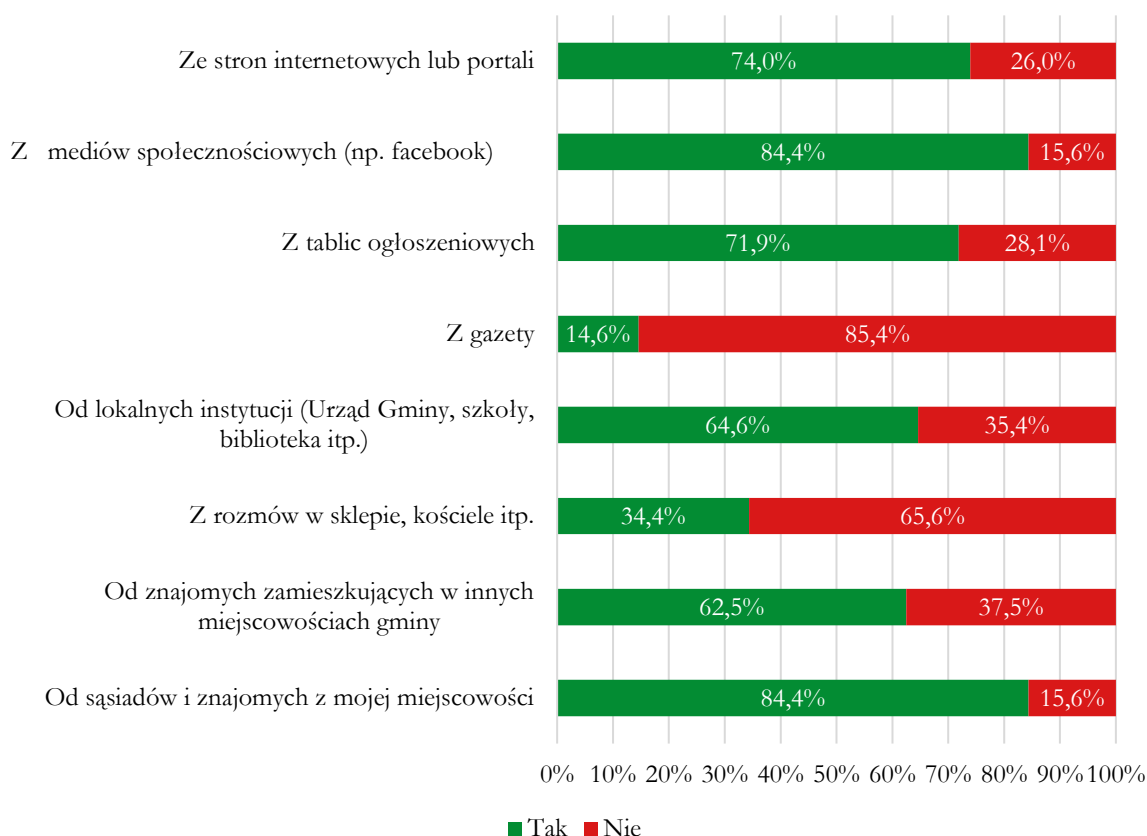

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Ważnym elementem wspierającym budowanie zaangażowania społecznego jest identyfikacja kluczowych kanałów przepływu informacji wśród mieszkańców. W przypadku mieszkańców Żabina można mówić o dwóch kluczowych kanałach komunikacyjnych oraz dwóch uzupełniających. Zarówno media społecznościowe jak i wiedza czerpana z rozmów z sąsiadami wskazane zostały przez 84% respondentów jako wykorzystywane źródła informacji. Ponadto, powyżej 70% respondentów wskazało iż korzysta również ze stron internetowych i portali, a także tradycyjnej tablicy ogłoszeń w miejscowości.

Pozostałe źródła informacji są widocznie rzadziej wykorzystywane przez mieszkańców Żabina, co jednak nie oznacza iż należy zaniechać posługiwania się nimi. Niemniej, dywersyfikując kanały informacyjne należy przywiązywać szczególną wagę do widoczności informacji właśnie w mediach społecznościowych, również na poziomie sołeckim, a także przekazie ustnym.

Rycina 7 Skąd czerpie Pan/i wiedzę o wydarzeniach dziejących się lub odbywających w Pana/i miejscowości?

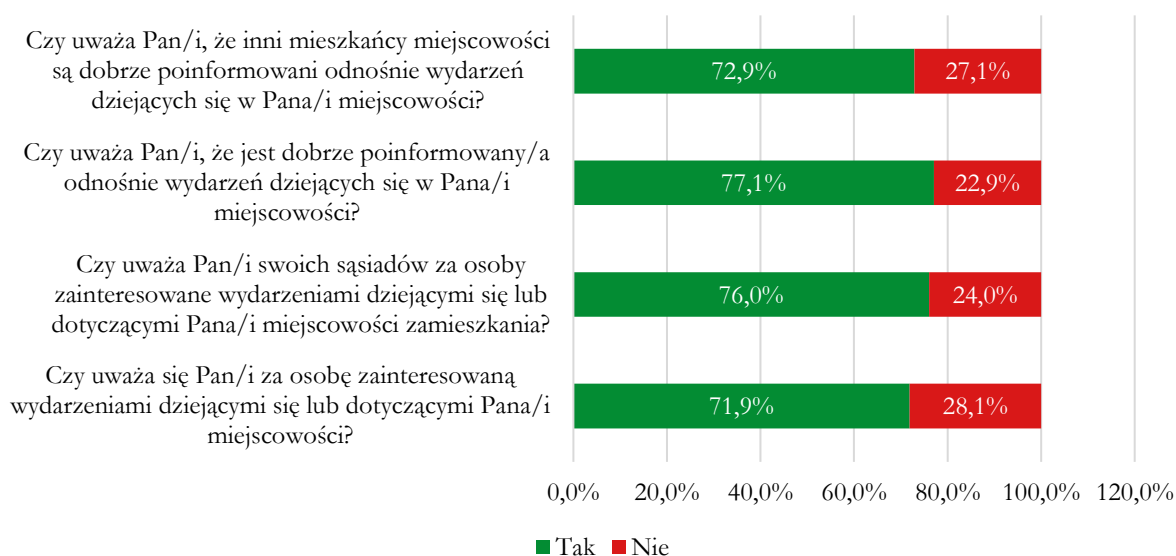

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W kolejnej części badania analizie poddano poziom zaangażowania, ale również zaufania społecznego mieszkańców. Niespełna 72% respondentów określiła się jako osoby zainteresowane bieżącymi wydarzeniami na terenie miejscowości. Przy tym, 76% respondentów uznała swoich sąsiadów za osoby zainteresowane. Zaskakującym w tym wypadku jest fakt, iż 77% ankietowanych uznała się za osoby dobrze poinformowane. Sąsiadów określiło w ten sposób niespełna 73% respondentów.

Wskazuje to na relatywnie wysoki poziom zaufania społecznego, przy jednoczesnej potrzebie wzmacniania zaangażowania społecznego. Wyniki te pokrywają się z ogólnym stopniem uczestnictwa w życiu publicznym lokalnej społeczności.

Rycina 8 Zaangażowanie społeczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Ostatni obszar badania poświęcony był aktywności organizacji pozarządowych zauważanych przez mieszkańców. W samym Żabinie nie funkcjonują żadne organizacje pozarządowe, co również jest powiązane z brakiem bazy lokalowej umożliwiającej prowadzenie usystematyzowanej działalności społecznej. Niemniej, osoby biorące udział w badaniu wskazywały na brak widoczności również pobliskich organizacji pozarządowych, np. z Wierzchowa lub o charakterze ogólnogminnym. Wskazuje, to iż poziom zaangażowania społecznego na terenie miejscowości może być zbieżny z ogólną tendencją, której przełamanie wymagać będzie inicjatywy i wysiłku ze strony lokalnych liderów, w szczególności sołtysa oraz rady sołeckiej.

2.5. UPROSZCZONA ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedno z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w planowaniu strategicznym. Istotą analizy jest identyfikacja oraz właściwe przydzielenie zjawisk i czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) oraz zewnętrznych (szanse i zagrożenia).

Poniższa analiza SWOT uwzględnia przeprowadzoną analizę miejscowości Żabin w zakresie sytuacji społecznej, demograficznej, gospodarczej i środowiskowej, a także wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców.

Mocne strony	Słabe strony
przewaga osób w wieku produkcyjnym w strukturze wieku mieszkańców, przy	brak istniejących organizacji pozarządowych, w tym KGW,

zachowaniu zróżnicowania społeczno-zawodowego, • stosunkowo zwarta struktura osadnicza miejscowości • sprecyzowane kanały komunikacyjne wśród mieszkańców.	• brak ogólnodostępnego centrum integracji społecznej (np. w formie świetlicy wiejskiej) umożliwiającego integrację społeczną niezależnie od pory roku i warunków pogodowych, • ograniczona dostępność usług.
Szanse	Zagrożenia
• wykorzystanie endogenicznych potencjałów wsi, np. w zakresie hodowli drzewek bonsai, jako głównych czynników rozwojowych, • wzmacnianie powiązań komunikacyjnych z główną miejscowością Gminy, w tym poprzez system ścieżek rowerowych, • rosnące zainteresowanie spokojniejszymi i zielonymi miejscami życia wśród osób młodych.	• postępujące starzenie się społeczeństwa, skutkujące obniżaniem kapitału społecznego, • słabnąca opłacalność produkcji rolnej, • postępująca marginalizacja obszarów wiejskich.

3. KONCEPCJA I KOMPONENT SMART

3.1. LISTA PROJEKTÓW

l.p.	Nazwa zadania	Charakterystyka	Cel zadania	Realizator
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Żabinie	W ramach zadania planowana jest budowa świetlicy wiejskiej o powierzchni użytkowej wynoszącej ok. 130 m ² . W ramach świetlicy powstaną: sala główna, szatnia, sanitariaty, zaplecze kuchenne oraz pomieszczenie gospodarcze. Budynek będzie przystosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.	Celem zadania jest utworzenie całorocznego miejsca integracji dla lokalnej społeczności.	Gmina Wierzychowo
2.	Budowa ogólnodostępnego parkingu w centrum miejscowości	Zadanie będzie obejmowało budowę ogólnodostępnego parkingu w centrum Żabina przy planowanej świetlicy wiejskiej wraz z budową drogi dojazdowej i ewakuacyjnej z budynku. W ramach planowanego zadania powstanie 11 miejsc postojowych, w tym 1 dla osób z niepełnosprawnością.	Celem zadania jest poprawa dostępności komunikacyjnej przestrzeni integracyjnej w centrum miejscowości oraz planowanego budynku świetlicy wiejskiej dla wszystkich mieszkańców Żabina, w tym osób z trudnościami w poruszaniu.	Gmina Wierzychowo
3.	Posadowienie zadaszonego tarasu dla mieszkańców przy istniejącym placu zabaw	Zadanie polegać będzie na posadowieniu zadaszonego tarasu dla mieszkańców z widokiem na istniejący plac zabaw dla najmłodszych.	Celem zadania jest stworzenie zacienionej przestrzeni umożliwiającej opiekę nad dziećmi oraz wspólny odpoczynek.	Gmina Wierzychowo

4.	Wyznaczenie miejsca na ognisko wraz z jego wyposażeniem w elementy małej architektury	Celem zadania jest wyznaczenie oraz utworzenie miejsca na ognisko w sąsiedztwie planowanej świetlicy wiejskiej oraz istniejącego placu zabaw wraz z jego wyposażeniem w obiekty małej architektury: ławki, huśtawki, kosze na odpady.	Celem zadania jest zwiększenie możliwych form integracji społecznej w oparciu o przestrzeń istniejącą oraz obiekty planowane do utworzenia.	Gmina Wierzchowo
5.	Posadowienie zielonej wiaty rowerowej	W ramach zadania planowane jest posadowienie zielonej wiaty na rowery w sąsiedztwie planowanego parkingu publicznego. Wiata wyposażenia zostanie w zielony dach oraz ściany, dysponując łącznie ok. 15 miejscami rowerowymi.	Celem zadania jest poprawa dostępności komunikacyjnej głównego obszaru rekreacji i integracji mieszkańców, przy jednoczesnym implementowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku.	Gmina Wierzchowo
6.	Posadowienie samoobsługowej stacji naprawy rowerów wraz z punktem ładowania	W ramach zadania planowane jest posadowienie solarnej samoobsługowej stacji naprawy rowerów wraz z punktem ładowania rowerów i hulajnóg elektrycznych.	Celem zadania jest popularyzacja i zwiększenie dostępności do infrastruktury towarzyszącej zeroemisyjnych form transportu.	Gmina Wierzchowo
7.	Posadowienie pomieszczenia gospodarczego przy istniejącym boisku sportowym, wraz z wyposażeniem technicznym	W ramach zadania planowane jest posadowienie nietrwale związanej z gruntem wiaty gospodarczej, służącej przechowywaniu sprzętu technicznego. Pomieszczenie zostanie wyposażone w podstawowy sprzęt, m.in. kosiarkę, piłę, taczkę czy łopaty śniegowe.	Celem zadania jest wyposażenie mieszkańców w zaplecze oraz sprzęt niezbędny do utrzymania miejsca rekreacji oraz miejscowości w dobrym stanie porządku. Dzięki odpowiedniemu zapleczu mieszkańcy zyskają nowe możliwości realizacji działań oddolnie.	Gmina Wierzchowo
8.	Modernizacja boiska trawiastego	W ramach zadania planowane są działania związane z modernizacją istniejącego boiska sportowego,	Celem zadania jest poprawa dostępności nowoczesnej	Gmina Wierzchowo

		poprzez montaż systemu nawadniania, montaż odwodnienia liniowego, montaż piłkochwyłów od stron: północnej, wschodniej i południowej, wyrównanie nawierzchni boiska, posianie nowej trawy, namalowanie linii, wymianę bramek piłkarskich.	infrastruktury sportowej na terenie Żabina.	
9.	Montaż zbiornika retencyjnego	Realizacja zadania obejmuje montaż zbiornika retencyjnego zbierającego wodę deszczową z dachu planowanego budynku świetlicy oraz z boiska sportowego, wraz z jej wykorzystaniem w systemach nawadniania terenu boiska i placu zabaw w porach suchych.	Celem zadania jest poprawa lokalnej gospodarki wodami opadowymi, w tym zwiększenie retencji i adaptacja do zmian klimatu.	Gmina Wierzchowo
10.	Utworzenie mini ogrodu pokazowego drzewek bonsai	W ramach zadania planowane jest utworzenie pokazowego mini ogrodu drzewek bonsai, hodowanych lokalnie w Żabinie. Ogród będzie ogólnodostępny.	Celem zadania jest wzmocnienie wykorzystania unikatowych zasobów społeczności lokalnej na rzecz integracji i rozwoju.	Gmina Wierzchowo, osoba prywatna zajmująca się hodowlą bonsai na terenie Gminy
11.	Utworzenie źródelka wody pitnej	W ramach zadania planowane jest utworzenie zewnętrznego, ogólnodostępnego źródelka wody pitnej dla mieszkańców, mieszczącego się przy boisku sportowym.	Celem zadania jest popularyzacja racjonalnego gospodarowania wodą, w tym spożycia wody z kranu. Realizacja zadania pozytywnie wpłynie również na kwestie zdrowotne mieszkańców.	Gmina Wierzchowo
12.	Udostępnienie stanowiska komputerowego z dostępem do sieci Internet	W ramach zadania planuje się zakup komputera wraz z monitorem, myszką i klawiaturą oraz zapewnienie dostępu do sieci.	Celem zadania jest wzrost poziomu cyfryzacji wśród mieszkańców, poprzez zapewnienie dostępu do komputera oraz Internetu.	Gmina Wierzchowo

		Stanowisko będzie ogólnodostępne dla mieszkańców.		
13.	Cyfrowe wyposażenie świetlicy wiejskiej	W ramach zadania planowany jest zakup nowoczesnych narzędzi cyfrowych, które będą mogły być wykorzystywane do celów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych. Planowany jest zakup m.in. drukarki 3D, interaktywnego dywanu, gogli VR.	Celem zadania jest poprawa wiedzy i wykorzystania nowoczesnych technologii w tym poprzez inicjowanie procesów uczenia się przez całe życie.	Gmina Wierchowo
14.	Zakup defibrylatora AED	Zadanie polegać będzie na zakupie i umiejscowieniu defibrylatora w sąsiedztwie placu zabaw i boiska sportowego.	Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym reagowania w sytuacjach zagrożenia życia.	Gmina Wierchowo
15.	Montaż syreny alarmującej	W ramach zadania planowany jest montaż syreny alarmującej wchodzącej w skład gminnego systemu powiadamiania o zagrożeniach.	Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym reagowania kryzysowego.	Gmina Wierchowo
16.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w oświetlenie	W ramach zadania planowane jest posadowienie ekologicznych lamp hybrydowych – solarno-wiatrowych.	Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa użytkowników terenu oraz zapewnienie jego dostępności również po zmroku, przy jednoczesnym zwiększeniu wykorzystania OZE.	Gmina Wierchowo
17.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w monitoring wizyjny	W ramach zadania planowane jest posadowienie kilku kamer monitoringu wizyjnego.	Celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa użytkowników terenu oraz ochrona mienia publicznego.	Gmina Wierchowo

18.	Wypożyczenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w obiekty małej architektury	W ramach zadania planowane jest wyposażenie terenu w obiekty małej architektury, w tym m.in. ławki, ławki solarne umożliwiające ładowanie urządzeń mobilnych, kosze do selektywnej zbiórki odpadów.	Celem zadania jest zwiększenie funkcjonalności przestrzeni przy jednoczesnym wykorzystaniu OZE i nowoczesnych rozwiązań.	Gmina Wierzchowo
19.	Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich w Żabinie	Zadanie polegać będzie na wyłonieniu lokalnych liderów oraz oficjalnym powołaniu Koła Gospodyń Wiejskich w Żabinie, jako pierwszej organizacji pozarządowej w miejscowości.	Celem zadania jest zwiększenie zaangażowania społecznego w życie publiczne oraz budowanie społecznej odpowiedzialności za najbliższe otoczenie.	Soltys, Rada sołecka, Mieszkańcy Żabina
20.	Organizacja kwartalnych spotkań międzypokoleniowych	W ramach zadania będą organizowane spotkania międzypokoleniowe pozwalające na szerzenie i dzielenie się wiedzą ze strony starszych i młodszych mieszkańców Żabina. Tematyka spotkań będzie obejmować m.in.: historię i dziedzictwo kulturowe miejscowości, dawne prace rolne i zawody, wykorzystanie nowoczesnych technologii, wyszukiwania i weryfikacji informacji.	Celem zadania jest zwiększenie integracji międzypokoleniowej mieszkańców, przy jednoczesnym zapewnieniu dyfuzji wiedzy.	Soltys, Rada sołecka, Mieszkańcy Żabina
21.	Warsztaty dla mieszkańców: plecionkarstwo, kulinaria, ekologia	W ramach realizacji zadania organizowane i prowadzone będą cykliczne warsztaty dla mieszkańców z wykorzystaniem powstałej świetlicy wiejskiej. Warsztaty będą obejmować zróżnicowaną tematykę, w tym	Rozwój kompetencji społecznych mieszkańców, w tym poprzez rozwijanie kreatywności, animację czasu wolnego i aktywną edukację ekologiczną.	Soltys, Rada sołecka, Mieszkańcy Żabina

		m.in.: plecionkarstwo i wikliniarstwo, warsztaty kulinarne, warsztaty ekologiczne z zakresu prawidłowej gospodarki odpadami, ponownego wykorzystania materiałów itp.		
22.	Organizacja rowerowego soleckiego rajdu	W ramach zadania planowane jest wyznaczenie trasy rajdy, wraz z jej oznakowaniem i przeprowadzeniem rajdu wśród mieszkańców Żabina, ale również Gminy Wierzchowo.	Celem zadania jest promocja aktywnego spędzania czasu wolnego oraz integracja społeczna mieszkańców Żabina.	Soltys, Rada solecka, Mieszkańcy Żabina
23.	Dyżur społeczny	W ramach zadania zaplanowane są działania zmierzające do większej samoorganizacji społeczności lokalnej, w tym poprzez utworzenie grafików dyżurów w zakresie m.in.: pielęgnacji zieleni soleckiej, koszenia boiska, zakupu materiałów warsztatowych itp.	Celem zadania jest zwiększanie zdolności samoorganizacyjnych lokalnej społeczności oraz poprawa zaangażowania mieszkańców w życie społeczne miejscowości.	Soltys, Rada solecka, Mieszkańcy Żabina
24.	Rozwój kompetencji mieszkańców	W ramach zadania przewiduje się przeprowadzenie szkoleń z zakresu: cyberbezpieczeństwa, obsługi drukarki 3D, pierwszej pomocy przedmedycznej i zarządzania kryzysowego dla mieszkańców Żabina.	Celem zadania jest rozwój kompetencji mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji cyfrowych i z zakresu reagowania kryzysowego.	Gmina Wierzchowo, Soltys, Rada solecka, Mieszkańcy Żabina
25.	Kino plenerowe	W ramach zadania planowane jest prowadzenie plenerowych pokazów filmowych dla mieszkańców, przy uwzględnieniu wszystkich grup wiekowych: dzieci,	Celem zadania jest poprawa dostępu do kultury, a także integracja mieszkańców podczas wspólnych wydarzeń.	Soltys, Rada solecka, Mieszkańcy Żabina

		młodzieży, dorosłych oraz seniorów.		
--	--	-------------------------------------	--	--

3.2. OPIS KOMPONENTÓW: CYFROWEGO, ŚRODOWISKOWEGO I POPRAWY WYKORZYSTANIA WIEDZY (SMART)

Projekty ujęte w koncepcji inteligentnej wsi dla miejscowości Żabin tworzą kompleksową odpowiedź na potrzeby lokalnej społeczności poprzez wykorzystanie jej potencjału w działaniach prośrodowiskowych, innowacyjnych i opartych na wiedzy i świadomości mieszkańców.

Wskazane projekty wykazują powiązanie z komponentami, zgodnie z poniższą tabelą.

l.p.	Nazwa zadania	Powiązania z komponentem		
		środowiskowy	cyfrowy	smart
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Żabinie			
2.	Budowa ogólnodostępnego parkingu w centrum miejscowości			
3.	Posadowienie zadaszzonego tarasu dla mieszkańców przy istniejącym placu zabaw			
4.	Wyznaczenie miejsca na ognisko wraz z jego wyposażeniem w elementy małej architektury			
5.	Posadowienie zielonej wiaty rowerowej			
6.	Posadowienie samoobsługowej stacji naprawy rowerów wraz z punktem ładowania			
7.	Posadowienie pomieszczenia gospodarczego przy istniejącym boisku sportowym, wraz z wyposażeniem technicznym			
8.	Modernizacja boiska trawiastego			
9.	Montaż zbiornika retencyjnego			
10.	Utworzenie mini ogrodu pokazowego drzewek bonsai			
11.	Utworzenie źródelka wody pitnej			
12.	Udostępnienie stanowiska komputerowego z dostępem do sieci Internet			
13.	Cyfrowe wyposażenie świetlicy wiejskiej			
14.	Zakup defibrylatora AED			
15.	Montaż syreny alarmującej			
16.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w oświetlenie			
17.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w monitoring wizyjny			
18.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w obiekty małej architektury			
19.	Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich w Żabinie			
20.	Organizacja kwartalnych spotkań międzypokoleniowych			
21.	Warsztaty dla mieszkańców: plecionkarstwo, kulinaria, ekologia			

22.	Organizacja sołeckiego rajdu rowerowego			
23.	Dyżur społeczny			
24.	Rozwój kompetencji mieszkańców			
25.	Kino plenerowe			

Wszystkie projekty zawarte w koncepcji odwołują się do potencjału kapitału społecznego, wiedzy mieszkańców oraz ich innowacyjności realizując poszczególne komponenty. Żadne z zaplanowanych działań nie będzie niosło za sobą negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze i naturalne. Zaplanowane projekty integracyjne czy społeczne będą z kolei wyposażone w element edukacyjny wzmacniający i budujący innowacyjność i kreatywność społeczeństwa.

Zaplanowane działania projektowe dla miejscowości Żabin cechują się kompleksowością podejścia, uwzględniając przy tym poprawę jakości życia mieszkańców. Zaproponowane do realizacji działania pozytywnie wpłyną na rozwój miejscowości, bowiem oparte są na ich zdiagnozowanych potencjalach, a także angażują lokalną społeczność do współtworzenia przestrzeni.

Dzięki realizacji projektu inteligentnej wsi mieszkańcy Żabina zyskają wielofunkcyjną przestrzeń służącą integracji, aktywności społecznej, sportowej i rekreacyjnej. Wzmocnione zostaną również aspekty związane z dostępnością komunikacyjną miejscowości oraz dostępnością do usług.

Wyższy poziom integracji i zaangażowania społecznego przełożyć się może nie tylko na ogólną umiejętność współpracy, ale również na uwolnienie większej kreatywności lokalnej społeczności. Wzajemna znajomość i zaufanie społeczne przekładają się również na umiejętność reagowania kryzysowego. Te aspekty wzmacniane będą poprzez komponenty społeczne: warsztaty, szkolenia i spotkania integracyjne.

Projekt inteligentnej wsi zakłada realizację poszczególnych działań z pełnym poszanowaniem środowiska naturalnego, przy tym wdrażając rozwiązania związane z poprawą lokalnej retencji wody oraz racjonalnym gospodarowaniem zasobami. Dodatkowo, rozwijane jest także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Zaplanowane elementy wdrożeniowe dla rozwiązań cyfrowych oparte są głównie na powiązaniach z innymi projektami, sprzyjając ich praktycznemu wykorzystaniu. Proces cyfryzacji skupiony jest również na inicjatywach szkoleniowych, które mają za zadanie odpowiedzieć na potrzeby mieszkańców oraz wzmocnić ich kompetencje.

Wszystkie zaplanowane projekty cechują się zastosowaniem projektowania uniwersalnego sprzyjając dostępność przestrzeni i infrastruktury publicznej, poprawiając tym samym zarówno zagospodarowanie przestrzenne, stopień wykorzystania istniejącej infrastruktury jak również mobilność mieszkańców i dostępność usług.

Podsumowując, zaplanowane w ramach koncepcji Smart Village dla miejscowości Żabin działania pozwalają rozwijać następujące aspekty:

- dostępności nowoczesnych, wielofunkcyjnych przestrzeni integracji mieszkańców,
- atrakcyjności osiedleńczej miejscowości,
- dostępności bezpiecznych i nowoczesnych obiektów sportowo-rekreacyjnych,

- wzrostu dostępności przestrzeni i obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością,
- racjonalnego gospodarowania wodami, w tym poprzez rozwój retencji i zagospodarowania wód opadowych,
- rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- budowania odporności klimatycznej miejscowości,
- edukacji ekologicznej, cyfrowej i społecznej mieszkańców,
- rozwoju infrastruktury komunikacyjnej,
- wzmacniania kompetencji w zakresie reagowania kryzysowego.

3.3. SPÓJNOŚĆ KONCEPCJI Z INNYMI DOKUMENTAMI

Koncepcja inteligentnej wsi dla miejscowości Żabin została przygotowana w oparciu o analizę potencjałów i barier rozwojowych zdiagnozowanych w miejscowości oraz poszerzona o badanie ankietowe i spotkanie warsztatowe z mieszkańcami. Dobór zadań wprost odzwierciedla potrzeby wskazane przez mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu spójności z celami określonymi w innych dokumentach.

Na czas opracowania niniejszej koncepcji (czerwiec 2026 r.) Gmina Wierzchowo nie posiada obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy. Nowy dokument, nad którym prace zainicjowano poprzez Uchwałę nr XXII/144/2025 Rady Gminy Wierzchowo z dnia 29 grudnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wierzchowo na lata 2026-2031” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania dokumentu strategii, w tym trybu konsultacji pozostaje w opracowaniu.

Koncepcja inteligentnej wsi wykazuje spójność z Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Drawy z Liderem Waleckim”, która określa trzy główne cele tematyczne w obszarach: społecznym, gospodarczym i turystyczno-rekreacyjnym oraz przedsięwzięcia w ich ramach:

- Cel 1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego:
 - Aktywizacja społeczna i zawodowa,
 - Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR,
 - Kształtowanie świadomości obywatelskiej;
- Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR:
 - Rozwój przedsiębiorczości,
 - Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych;

- Cel 3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR:
 - Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności,
 - Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi,
 - Wzmocnienie potencjału partnerstwa.

Powiązania pomiędzy wskazanymi opracowaniami prezentuje poniższa tabela, gdzie zestawiono działania ujęte w koncepcji z odpowiadającymi im celami w dokumencie strategicznym.

l.p.	Nazwa zadania	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027 realizowana przez LGD „Partnerstwo Drawy z Liderem Wałęckim”
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Żabinie	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
2.	Budowa ogólnodostępnego parkingu w centrum miejscowości	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
3.	Posadowienie zadaszonego tarasu dla mieszkańców przy istniejącym placu zabaw	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
4.	Wyznaczenie miejsca na ognisko wraz z jego wyposażeniem w elementy małej architektury	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
5.	Posadowienie zielonej wiaty rowerowej	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
6.	Posadowienie samoobsługowej stacji naprawy rowerów wraz z punktem ładowania	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
7.	Posadowienie pomieszczenia gospodarczego przy istniejącym boisku sportowym, wraz z wyposażeniem technicznym	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
8.	Modernizacja boiska trawiastego	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
9.	Montaż zbiornika retencyjnego	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
10.	Utworzenie mini ogrodu pokazowego drzewek bonsai	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności

11.	Utworzenie źródła wody pitnej	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
12.	Udostępnienie stanowiska komputerowego z dostępem do sieci Internet	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
13.	Cyfrowe wyposażenie świetlicy wiejskiej	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
14.	Zakup defibrylatora AED	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
15.	Montaż syreny alarmującej	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
16.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w oświetlenie	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
17.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w monitoring wizyjny	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
18.	Wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w obiekty małej architektury	3. Wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej i sportowej obszaru LSR 3.1. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej i usług dla lokalnych społeczności
19.	Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich w Żabinie	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 1.3. Kształtowanie świadomości obywatelskiej
20.	Organizacja kwartalnych spotkań międzypokoleniowych	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 1.3. Kształtowanie świadomości obywatelskiej
21.	Warsztaty dla mieszkańców: plecionkarstwo, kulinaria, ekologia	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 1.3. Kształtowanie świadomości obywatelskiej
22.	Organizacja soleckiego rajdu rowerowego	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR
23.	Dyżur społeczny	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 1.3. Kształtowanie świadomości obywatelskiej
24.	Rozwój kompetencji mieszkańców	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa

		1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 1.3. Kształtowanie świadomości obywatelskiej
25.	Kino plenerowe	1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa 1.2. Włączenie społeczne mieszkańców obszaru LSR 1.3. Kształtowanie świadomości obywatelskiej

Powiązanie koncepcji inteligentnej wsi dla miejscowości Żabin z dokumentami strategicznymi występuje przede wszystkim w zakresie działań związanych z włączeniem społecznym i aktywnością na rzecz lokalnej społeczności.

3.4. PRZEWIDYWANE KORZYŚCI DLA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Realizacja Koncepcji Inteligentnej Wsi dla miejscowości Żabin przyniesie mieszkańcom przede wszystkim poprawę codziennych warunków życia poprzez stworzenie nowoczesnej, dostępnej i wielofunkcyjnej przestrzeni wspólnej. Jest to szczególnie istotne, ponieważ w diagnozie wykazano brak centrum aktywności mieszkańców, czy świetlicy wiejskiej, w konsekwencji powodujący ograniczenie życia społecznego w okresie jesienno-zimowym. Planowana świetlica, zadaszony taras, miejsce na ognisko, zagospodarowanie terenu przy placu zabaw i boisku, modernizacja boiska oraz wyposażenie przestrzeni w małą architekturę pozwolą mieszkańcom korzystać z miejsca spotkań przez cały rok, a nie tylko sezonowo. Dzięki temu dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy zyskają przestrzeń do integracji, odpoczynku, organizacji wydarzeń, zajęć edukacyjnych, warsztatów oraz wspólnego spędzania czasu.

Bezpośrednią korzyścią będzie również zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Zakup defibrylatora AED, montaż syreny alarmującej, oświetlenie terenu wokół placu zabaw, świetlicy i boiska oraz monitoring wizyjny poprawią bezpieczeństwo użytkowników przestrzeni publicznej i będą służyć ochronie mienia publicznego. Szczególne znaczenie ma tu możliwość szybszego reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia, życia lub zdarzeń kryzysowych. Dodatkowo planowane szkolenia z pierwszej pomocy, cyberbezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego sprawią, że mieszkańcy nie tylko otrzymają lepszą infrastrukturę, ale także praktyczne umiejętności przydatne w codziennym życiu.

Koncepcja przyniesie także wymierne korzyści w zakresie aktywizacji społecznej. Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich, organizacja kwartalnych spotkań międzypokoleniowych, warsztatów, rajdu rowerowego, dyżurów społecznych i kina plenerowego stworzą mieszkańcom regularne okazje do współdziałania. Będzie to sprzyjało odbudowie więzi sąsiedzkich, wzmacnianiu poczucia wspólnoty oraz wyłanianiu lokalnych liderów. Ważne jest, że część działań nie będzie realizowana wyłącznie „dla mieszkańców”, ale również „z mieszkańcami”, co może zwiększyć ich poczucie wpływu na rozwój miejscowości i odpowiedzialności za wspólną przestrzeń.

Istotną korzyścią będzie również rozwój kompetencji mieszkańców, w tym kompetencji cyfrowych, społecznych i ekologicznych. Udostępnienie stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu, cyfrowe wyposażenie świetlicy, drukarka 3D, gogle VR czy interaktywny dywan pozwolą mieszkańcom korzystać z nowych technologii w miejscu zamieszkania. Dla dzieci i młodzieży będzie to szansa na atrakcyjną edukację i rozwijanie zainteresowań, dla dorosłych — możliwość podnoszenia umiejętności, a dla seniorów — łatwiejszy kontakt z narzędziami cyfrowymi. Takie działania mogą ograniczać wykluczenie cyfrowe i zwiększać samodzielność mieszkańców w korzystaniu z usług, informacji oraz nowych form komunikacji.

Mieszkańcy odczują także poprawę jakości przestrzeni i komfortu korzystania z miejsc publicznych. Zbiornik retencyjny, zielona wiata rowerowa, oświetlenie hybrydowe, źródło wody pitnej, elementy zieleni i rozwiązania oparte na odnawialnych źródłach energii będą wspierać bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami oraz lepsze dostosowanie miejscowości do skutków zmian klimatu. Korzyści środowiskowe będą miały wymiar praktyczny: większy komfort przebywania w przestrzeni publicznej, lepsze zagospodarowanie wód opadowych, promocję ekologicznych nawyków i większą estetykę otoczenia.

W efekcie realizacja koncepcji Inteligentnej Wsi w Żabinie powinna przełożyć się na konkretne, codziennie odczuwalne zmiany: więcej miejsc do spotkań, lepszy dostęp do kultury i rekreacji, wyższe bezpieczeństwo, większą aktywność mieszkańców, rozwój kompetencji oraz poprawę jakości wspólnej przestrzeni. Najważniejszą korzyścią będzie jednak wzmocnienie lokalnej wspólnoty — stworzenie warunków, w których mieszkańcy będą mogli częściej się spotykać, wspólnie działać, lepiej się komunikować i realnie uczestniczyć w rozwoju swojej miejscowości.

ZAŁĄCZNIK NR 1: KARTA INFORMACYJNA PROJEKTU

PROJEKT
Centrum aktywności mieszkańców w Żabinie
Podmiot realizujący
Gmina Wierzchowo
Lokalizacja
Żabin, działka ewidencyjna nr 47
Charakterystyka projektu
W ramach projektu zakłada się realizację prac związanych z utworzeniem miejsca lokalnej aktywności mieszkańców, w oparciu o infrastrukturę istniejącą i nowo wybudowaną. W ramach działania prowadzone prace obejmą w szczególności: • budowę świetlicy wiejskiej w Żabinie, • budowę ogólnodostępnego parkingu w centrum miejscowości, • posadowienie zadaszonego tarasu dla mieszkańców przy istniejącym placu zabaw, • wyznaczenie miejsca na ognisko wraz z jego wyposażeniem w elementy małej architektury, • posadowienie zielonej wiaty rowerowej, • posadowienie samoobsługowej stacji naprawy rowerów wraz z punktem ładowania, • posadowienie pomieszczenia gospodarczego przy istniejącym boisku sportowym, wraz z wyposażeniem technicznym, • modernizację boiska trawiastego, • montaż zbiornika retencyjnego, • utworzenie mini ogrodu pokazowego drzewek bonsai, • utworzenie źródelka wody pitnej, • udostępnienie stanowiska komputerowego z dostępem do sieci Internet, • cyfrowe wyposażenie świetlicy wiejskiej (m.in. zakup drukarki 3D, interaktywnego dywanu), • zakup defibrylatora AED, • montaż syreny alarmującej, powiązanej z gminnym systemem wczesnego ostrzegania, • wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w oświetlenie, • wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w monitoring wizyjny, • wyposażenie terenu wokół placu zabaw, planowanej świetlicy i boiska sportowego w obiekty małej architektury, w tym ławki solarne, • powołanie Koła Gospodyń Wiejskich w Żabinie, • organizacja kwartalnych spotkań międzypokoleniowych, • warsztaty dla mieszkańców: plecionkarstwo, kulinaria, ekologia, • organizacja sołeckiego rajdu rowerowego, • dyżur społeczny w formie aktywności mieszkańców na rzecz przestrzeni i obiektów publicznych w Żabinie, • rozwój kompetencji mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji cyfrowych, społecznych i środowiskowych, • kino plenerowe.
Opis powiązań z komponentami

Komponent środowiskowy	Komponent cyfrowy	Komponent smart (wykorzystania wiedzy mieszkańców)
W ramach działań wspierających środowisko zaplanowano wykorzystanie rozwiązań sprzyjających środowisku naturalnemu, a także edukacji ekologicznej, poprzez: - wykonanie zielonej wiaty rowerowej (zielony dach i ściany), - montaż zbiornika retencyjnego na wodę deszczową, - utworzenie pokazowego ogródka drzewek bonsai, - utworzenie źródelka wody pitnej, - posadowienie ławek solarnych i oświetlenia hybrydowego (solarno-wiatrowego), - posadowienie solarnej stacji ładowania rowerów i hulajnóg, - organizację warsztatów ekologicznych dla mieszkańców.	W ramach innowacji i unowocześnienia stosowanych rozwiązań, wprowadzony będzie komponent cyfrowy, poprzez: - utworzenie ogólnodostępnego stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu, - zakup cyfrowego wyposażenia świetlicy (m.in.: drukarka 3D, interaktywny dywan), - zakup defibrylatora AED, - montaż syreny alarmującej, - szkolenie mieszkańców z zakresu rozwoju kompetencji cyfrowych.	Komponent oparty na wiedzy i doświadczeniu mieszkańców, realizowany będzie poprzez: - organizację kina plenerowego, - organizację spotkań międzypokoleniowych, - organizację sołeckiego rajdu rowerowego, - budowę świetlicy wiejskiej, - modernizację boiska sportowego, - powołanie Koła Gospodyń Wiejskich, - budowę parkingu w centrum miejscowości, - wyznaczenie miejsca na ognisko.

Opis powiązań z kryteriami wyboru operacji

Projekt wykazuje bezpośrednie powiązanie z kryterium „oddziaływanie projektu inteligentnej wsi na rozwój miejscowości oraz kompleksowość rozwiązań”, ponieważ obejmuje pakiet działań infrastrukturalnych i społecznych tworzących nowe centrum aktywności mieszkańców: budowę świetlicy wiejskiej, parkingu, zadaszonego tarasu, miejsca na ognisko, modernizację boiska, wyposażenie przestrzeni publicznej oraz organizację działań integracyjnych. Zakres ten odpowiada wprost na wskazane w wytycznych obszary: zwiększenie atrakcyjności miejscowości, poprawę dostępności do usług, zwiększenie możliwości udziału mieszkańców w życiu społecznym oraz promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.

Projekt spełnia również kryterium „wykorzystywanie technologii cyfrowych, innowacyjnych rozwiązań oraz wiedzy i badań”, ponieważ przewiduje udostępnienie stanowiska komputerowego z Internetem, cyfrowe wyposażenie świetlicy, w tym drukarkę 3D, interaktywny dywan i gogle VR, a także monitoring wizyjny oraz rozwiązania solarne. Powiązanie z tym kryterium ma charakter bezpośredni, gdyż wskazane elementy służą wprowadzeniu narzędzi cyfrowych do codziennego funkcjonowania miejscowości, rozwojowi kompetencji mieszkańców oraz wykorzystaniu wiedzy lokalnej w działaniach edukacyjnych, ekologicznych i społecznych.

W ramach kryterium „zarządzanie projektem inteligentnej wsi i funkcjonowanie projektu” projekt odnosi się do wymogu trwałego użytkowania i organizacji działań po zakończeniu inwestycji. Zaplanowano zaangażowanie Gminy Wierzchowo, sołtysa, rady sołeckiej i mieszkańców, a także powołanie Koła Gospodyń Wiejskich, kwartalne spotkania międzypokoleniowe, warsztaty, dyżury społeczne, rajd rowerowy i kino plenerowe. Tak określony model funkcjonowania pokazuje, kto będzie korzystał z infrastruktury, w jaki sposób będzie ona animowana oraz jak projekt będzie utrzymywany jako realna, żywa przestrzeń aktywności lokalnej.

Opis powiązań z koncepcją inteligentnej wsi

Projekt „Centrum aktywności mieszkańców w Żabinie” jest bezpośrednio powiązany z Koncepcją Inteligentnej Wsi, ponieważ realizuje wskazaną w diagnozie potrzebę utworzenia całorocznego miejsca spotkań w miejscowości, w której brakuje świetlicy wiejskiej, usług społecznych i stałej przestrzeni aktywności mieszkańców. Zakres projektu odpowiada wprost projektom ujętym w koncepcji, w szczególności budowie świetlicy wiejskiej, budowie ogólnodostępnego parkingu, posadowieniu zadaszonego tarasu przy placu zabaw, wyznaczeniu miejsca na ognisko, modernizacji boiska trawiastego oraz wyposażeniu przestrzeni publicznej w małą architekturę. Projekt rozwija również wskazane w koncepcji działania środowiskowe poprzez montaż zbiornika retencyjnego, utworzenie mini ogrodu pokazowego drzewek bonsai, źródła wody pitnej, zielonej wiaty rowerowej oraz samoobsługowej stacji naprawy rowerów z punktem ładowania. Powiązanie z komponentem cyfrowym koncepcji zapewniają: udostępnienie stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu, cyfrowe wyposażenie świetlicy, monitoring wizyjny, ławki solarne oraz rozwiązania wspierające bezpieczeństwo, takie jak defibrylator AED i syrena alarmująca powiązana z gminnym systemem wczesnego ostrzegania. Projekt odpowiada także na zdiagnozowany niski poziom zorganizowanej aktywności społecznej i brak organizacji lokalnych poprzez powołanie Koła Gospodyń Wiejskich, organizację spotkań międzypokoleniowych, warsztatów, rajdu rowerowego, dyżurów społecznych i kina plenerowego. Tym samym projekt nie stanowi odrębnego działania inwestycyjnego, lecz wdraża kluczowe założenia Koncepcji Inteligentnej Wsi dla Żabiny, łącząc poprawę infrastruktury, aktywizację mieszkańców, bezpieczeństwo, edukację, cyfryzację i rozwiązania środowiskowe w jednej spójnej operacji.

Szacowane koszty projektu

1 500 000,00 zł

Okres realizacji planowanego przedsięwzięcia:

2027-2028

Wskaźniki osiągnięcia działań

Liczba wybudowanych świetlic wiejskich	1 szt.
Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu wykorzystania OZE	3 szt.
Liczba utworzonych miejsc parkingowych	11 szt.
Liczba uczestników spotkań międzypokoleniowych	40 os.
Liczba uczestników rajdu rowerowego	30 os.
Liczba przeprowadzonych spotkań warsztatowych dla mieszkańców	6 szt./rok